

Kirkjugarður

á Svínaryggi

Óli Jacobsen

olijacobsen@post.olivant.fo

Óli dragari gjørdi føroysku klæðini til krónprinsin í 1844

Tað eru nógvar barnagravir í gamla kirkjugarði í Havn. Fleiri av teimum kunnu leiða til áhugaverdar søgur um fólk í Havn, sum tann um Óla dragari

Á steininum, sum henda grein snýr seg um, eru trý nøvn á smáum børnum. Tey eru Angelika, Helena og Jens Dam. Angelika var dóttir Hansinu og Johan Dam, og hini bæði eru systkin hjá Johan.

Tað finst ein áhugaverd frásøgn um langabba Johan, Óli Olsen (1800-1884), sum starvaðist hjá kongaliga handlinum. Hann var giftur við Onnu Kathrinu Davidsdatter (1789-1846) úr Tjørnuvík.

Tey finga tvey børn, sum komu til. Tað fyrra var Petrina Elisabeth f. 1827, sum fyrst giftist við Hans Jacob Jacobsen (1816-1863) og síðan við Jacob Jacobsen (1836-1921). Hon fekk við báðum monnum níggu børn.

Eitt av teimum er Anna Cathrina Mikkelsen (1851-1932), sum presturin Absalon Joensen hevði samrøðu við í Dimmalætting, tá ið hon fylti 80 ár, og sum tí er kelda til hesa grein. Hon giftist við Sigmund Johannes Theodor Michelsen (1853-1900). Millum teirra barnabørn kunnu nevast Áge, Helge, Ejler, Vagn Erik Michelsen og systkina-barn teirra Hans Jacob í Smæruni.

Yngra barnið var Andrea Nicoline (1830-1874), sum giftist við Jacob Paula Andreas Lucassen Jacobsen, (1819-1875), sum var skósmiður. Dóttir teirra Anna Cathrina Olevina (1852-1934) giftist við skipararan Jens Andreas Christian Spliid Dam (1844-1932), sum áður er umrøddur í hesi røð. Tað eru børn og abbadóttir hjá honum sum »eiga« hesa grøvina. Aðrir eftirkomarar hjá hesum báðum eru tey av Kamarinum í Havn.

Átti nógvar bókur

Anna Katrina greiðir væl frá viðurskiptunum í Havn, og hvussu nógv Havnin var broytt í 1932, frá tí hon var ung! Tá skuldi hon sæð Havnina í dag.

Her skal endurgevast okkurt av hesum, sum eisini

Anna Catrina Mikkelsen (1851-1932) keldan til hesa frásøgn

Hansina og Johan Dam vóru foreldur lítlu Angelicu, sum doyði sama dag, sum hon var fødd

Jens og Olivina Dam, foreldur og omma og abbi at børnunum undir hesum gravsteini

vísir, at hon hevur verið eitt sindur serlig:

Drejer man Samtalen hen paa sagnhistoriske eller de virkelige historiske Tider, saa gaar Samtalen ikke i staa af den Grund. Thi Katrine Mikkelsen har læst en hel del, og hun ejer en hel del Bøger, hvad man kan se af ovenstaaende Billede, hvor

man dog kun ser en Brøkdel af hendes Bogreol. Og det kan nævnes som et mærkeligt Træf, at da den kendte danske Præst Morten Pontoppidan engang lyste i Bladene efter et gammelt Nummer af hans eget Blad »Frit Vidnesbyrd«, kunde han faa det i Thorshavn hos Katrine Mikkelsen, som paa

den Maade kom til at staa i Brevveksling med Morten Pontoppidan. Tey bæði vóru annars javngomul og doyðu nakað samstundis. Hann kom annars í fongsul fyri at hava funnist at Estrup, ódemokratiskan danskan forsætisráðharra.

Gjordi føroysk klæði til krónprinsin

Tað sum Anna Katrina greiðir frá um abban er fylgjandi:

Ved mindet om sin Morfader Skrædder Ole Olsen, ogsaa kaldet Óli dragari, dvæler Kathrine Mikkelsen længe og kærligt. Han var meget alsidig og fingernem. Skrædderiet havde han lært i København, hvor han havde haft den Oplevelse, at være med til Festlighederne i Anledning af Billedhugger Thorvaldsens Hjemkomst fra Italien og til Kong Kristian VIII Kroningsfest. Det var Minder, han aldrig glemte.

Og da Kronprins Frederik VII opholdt sig på Færøerne i 1844 fik Ole Olsen den Bestilling at sy Kronprinsen en færøsk Dragt, som fiks og færdig blev afleveret til den fastsatte Tid og til Kronprinsens fulde Tilfredshed. Og Kathrine Mikkelsen omtaler det som en særlig bemærkelsesværdighed, at alle Knaphullerne i denne Prinsedragt var syet med dobbelt Traad, som hendes Bedstefader selv havde spundet paa Haandtenen.

Tað kann verða nevnt, at nevnda krónprinsavitjan hevur verið umrødd í Miðvikuni, tá ið hann var á vitjan í Stóru Dimun.

Ræddust fremmand skip

En særlig Begivenhed fra 1866 har særligt fæstnet sig i Katrine Mikkelsens Hukommelse. Det Aar kom 3 store Orlogsskibe samtidig til Færøerne. Det ene ankrede op paa Thorshavns Rhed, mens de 2 andre sejlede til Hvannasund. Skibene førte engelsk Flag. Og en

JENS A. S. DAM
F. 22-7 1883
D. 15-5 1884

HELENE M.
B. DAM
F. 5-10 1891
D. 12-5 1894

ANGELICA
DAM
F. 6-5 1922
D. 6-5 1922

stor Del af Befolkningen paa Færøerne, som endnu have Skræk i Blodet fra tidligere Tider, frygtede for at disse Orlogsskibe havde ondt i Sinde. Men efter, at Chefen paa det Skib, det var opankret ved Thorshavn, havde brækket Benet paa en Spadseretur i Byen og var blevet plejet paa det omhyggeligste af Amtmanden Hr. Holten, forsvandt al Frygt som Dug for Sol.

Og efter at Amtmanden med sin Timandsfarer havde været ombord i alle Orlogsskibene, blev han berømmet for sit Heltemod. Skibene sejlede bort igen, og der skete ingen Overlast.

Restorff var óførur

Ved omtalen af gamle Bager Restorff strømmer Kathrine Mikkelsen helt over med rosende Omtale. Restorff var efter hendes Mening en ganske udmærket Mand, der havde et godt Hjerte for Byens Fattigfolk.

Som 4-5 Aarig plejede Katrine Mikkelsen ofte at gaa »til handils« úti í Havn. Til indpakning af Varerne havde hun da et Tørklæde i hver Hand. Saa snart hun kom ind i Butikken lagde hun Tørklæderne paa Disken og Krambodkarlen Hr. Reinert fra Kaldbak vidste da Besked med, hvad den lille Pige skulde have i hvert Tørklæde.

Eitt ljós til tvey rúm

Folk var fattige i de Tider. Og Husene var smaa og uanse-

lige. De allerfleste havde kun to Værelser: Køkken eller Røgstue med Lergulv og Aabent Ildsted og Glasstuen, der havde Trægulv og Bilæggerovn. Enkelte af Husene havde Lergulv i begge Værelser.

Belysninen bestod af Tranlamper eller Tællelys. Flere af Husene havde en Rude mellem de to Værelser for paa denne Maade at oplyse begge Værelser med det ene Lys, som blev stillet op ad Ruden.

Til Trods for denne sparsomme Belysning gik Hjemmearbejdet sin sædvanlige Gang baade Sommer og Vinter. Der blev spundet og strikket og vævet til Hjemmets egen Brug og til Salg. Folk var tidligt oppe, allerede klokken 4-5 om Morgen, saa maatte Mændene gaa i Haugen efter Tørv eller til andet Arbejde, og Kvinderne tog fat paa Strikketøjet eller de satte sig til Væven. Det kom an paa at faa udført noget indbringende Arbejde. At rydde op, støve af og gøre rent vilde man ikke bruge for megen Tid til. Livsforholdene tillod det ikke. Og Livsvanerne fordrede det ikke.

Í komandi parti verður aftur komið til ættina hjá Gutta Jens. M.a. sonin Johannes, sum var ein av teimum sum gekk á odda at stovna Føroya Arbeðarafelag